

Europa Jaarplan 2018

Inhoud

Algemeen deel	2
I. Actualiteit.....	2
II. Provinciale inzet in Europa.....	3
III. Uitvoering Europese beleid, wet- en regelgeving.....	5
IV. Europese Fondsen in Zuid-Holland.....	5
Tot slot	5

Algemeen deel

In het voorliggende Europa Jaarplan 2018 worden de prioriteiten voor 2018 benoemd, mede op basis van het werkplan van de Europese Commissie, de [Europa Strategie van Zuid-Holland \(2016-2020\)](#) en de ambities die op de actualiteit inspelen. Het jaarplan biedt het kader om de voortgang gedurende het jaar te monitoren en om de Europese dimensie te verbinden met de inhoudelijke debatten binnen de provincie.

Het jaarplan bestaat uit een algemeen deel waarin de grote lijnen op de diverse belangrijke thema's worden beschreven. Ook wordt ingegaan op enkele trajecten waarop de focus heeft gelegen in 2017 en die de aandacht krijgen in 2018. In *Bijlage 1 (Activiteitenoverzicht per opgave)* is gedetailleerd uitgewerkt wat de inzet zal zijn op de opgave binnen een prioritair thema zal zijn, zowel bestuurlijk als ambtelijk. In *Bijlage 2 (Monitoring Europese middelen Provincie Zuid-Holland)* is te vinden een overzicht van de financiering vanuit de Europese Fondsenprogramma voor projecten in Zuid-Holland (per beleidsveld).

I. Actualiteit

Belang van regio's

Het regeerakkoord Rutte-III stelt dat de decentrale overheden een steeds belangrijkere rol vervullen bij de aanpak van nationale opgaven. Het gaat hierbij om het versterken van de (regionaal) economische concurrentiekracht, snelle verbindingen (mobiliteit) en de klimaat- en de energietransitie. Opgaven die ook op Europese schaal spelen en hoog op de politieke agenda staan. Europa kent regio's al langer een sleutelpositie toe bij het realiseren van de ambities. Economieën concurreren niet meer per se tussen landen, maar veel meer tussen regio's. Regio's die met elkaar concurreren maar ook moeten samenwerken om op mondiale schaal concurrerend te blijven en elkaar nodig hebben bij het aanpakken van grensoverschrijdende Europese maatschappelijke opgaven.

In het voorliggende Europa Jaarplan 2018 zijn de opgaven van de provincie verbonden aan de Europese agenda en vertaald in concrete acties. Om hier succesvol bij te zijn bundelen we de krachten met partners in de regio, met andere provincies, het rijk en met andere Europese regio's.

Europese context

Jean Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie, schetste in zijn State of the Union (13 september 2017) de contouren van de [plannen](#) van de Europese Commissie voor 2018. Zo is de Commissie van plan om een nieuw *Europees Industriebeleid* vorm te geven waarmee Europa wereldleider wordt op het vlak van *innovatie, digitalisering en het koolstofvrij* maken van Europese industrie. Een plan dat van grote waarde kan zijn voor de transitie van onze economie.

In relatie tot de voor ons belangrijke *klimaat- en energietransitie* zijn de Europese ambities eveneens hoog: volgens Juncker moet Europa de wereldleider worden bij de uitvoering van het klimaatakkoord van Parijs. Een belangrijk moment is de publicatie van het voorstel voor *het Meerjarig Financieel Kader* (MFK) in mei 2018. Het MFK bepaalt de verdeling van middelen over de verschillende Europese begrotingsposten. In het verlengde hiervan spelen de effecten van de *Brexit*, de wens om huidige Europese subsidie programma's te moderniseren en de discussie om extra middelen voor nieuwe thema's als migratie. Op 30 maart zal een bijzondere *Europese Top* plaatsvinden in Roemenië om knopen door te hakken over de toekomst van Europa. Kortom: veel richtinggevende besluiten staan op de rol voor de eerste helft van 2018. Vanuit Zuid-Holland zetten we hierbij vooral in dat voldoende aandacht wordt gegeven aan de positie van metropolitane regio's in Europa die gelden als de groeimotoren van Europa in de mondiale concurrentiestrijd en de een belangrijke rol spelen bij de realisatie van Europa's opgaven.

Rutte III

Het regeerakkoord van Rutte III kent een positieve toonsetting als het gaat om Europa. Klimaat- verandering, toekomstbestendige economieën, migratie en grensoverschrijdende criminaliteit worden genoemd als thema's waar Nederland alleen de doelstellingen niet kan bereiken. Samenwerking in Europees verband is essentieel. Het nieuwe kabinet heeft aandacht voor handhaving en uitvoering van Europese afspraken. Ook pleit het nieuwe kabinet voor een modernisering van de Europese begroting zodat deze meer gericht is op innovatie, onderzoek, klimaat en duurzaamheid.

II. Provinciale inzet in Europa

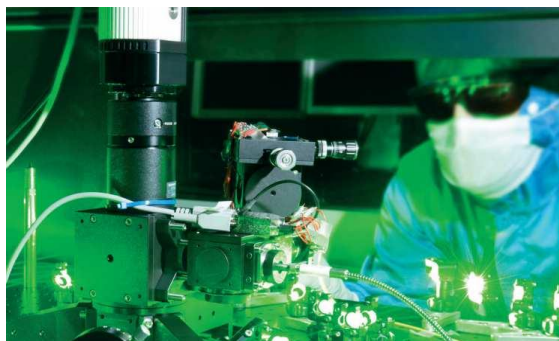
Bij de inzet van de provincie in Europa willen we scherper inzetten op de ambities uit de aan Provinciale Staten aangeboden Koepelnotitie. De zes ambities uit deze notitie - Naar een klimaat adaptieve delta; Naar een nieuwe economie: the next level; Naar levendige meerkernige metropool; Energievernieuwing; Best bereikbare provincie; en Aantrekkelijke en gezonde leefomgeving – sluiten goed aan op de Europese agenda, die kansen en instrumenten biedt voor de realisatie ervan.

Metropolitane regio's bundelen krachten

Bij de concurrentie op de wereldmarkt en bij het aanpakken van grensoverschrijdende opgaven is het van belang dat metropolitane gebieden in Europa de krachten bundelen en een leidende positie innemen. Europese opgaven op het gebied van klimaat, energie en luchtkwaliteit vragen om een aanpak ver voorbij de landsgrenzen. Ook innovatie en economische waarde ketens houden zich niet aan grenzen. In 2017 is dit in het bod van de provincies aan het rijk over internationalisering in het kader van de [Nationale Omgevingsvisie \(NOVI\)](#) over het voetlicht gebracht. En, bundelen de Randstad en Brainport Eindhoven de krachten om als één stedelijk netwerk de concurrentie in Europa en de wereld aan te gaan. In 2018 bouwen we hierop voort, bij de samenwerking met Noordrijn-Westfalen, Vlaanderen en de regio's binnen het Vanguard netwerk waaronder regio Lombardije. We zetten dit perspectief centraal bij de inzet voor de hervorming van de verschillende Europese Fondsen.

Industriële modernisatie ('smart industries')

Zoals aangegeven krijgt het onderwerp industriële modernisatie veel aandacht in Europa. Om mee te gaan in de mondiale concurrentie en in het licht van het klimaatakkoord van Parijs is een transitie vereist met als kernwoorden verduurzaming en digitalisering van productieprocessen. Op het gebied van het ontwikkelen van kennis behoren we bij de top van Europa, getuige ook onze hoge scores in het Horizon 2020 programma voor Research & Development. Uitdaging is deze kennis sneller te vertalen in nieuwe

producten, banen en groei. De Zuid-Hollandse *fieldlabs* spelen daarbij een belangrijke rol als onderdeel van ons innovatie eco-systeem waarmee de realisatie van nieuwe waarde ketens vanuit verschillende sectoren worden gerealiseerd. Tijdens het [GS-werkbezoek aan Brussel in maart 2017](#) bleek dat in Europa veel interesse bestaat over onze aanpak. Tijdens de [Europese Innovation Summit in november 2017](#) hebben we een verdiepingsslag gemaakt door onze inzet te vertalen in concrete wensen voor Europees beleid en hervorming van Europese financiering. In 2018 willen we hier de vruchten van plukken samen met de partners uit het Vanguard netwerk.

Feeding megacities

De Nederlandse tuinbouw heeft kant en klare oplossingen voor efficiënte productie van gezond voedsel, bloemen en planten die wij graag delen met de rest van Europa. Hierbij wordt mede een bijdrage geleverd aan gezondheid, het halen van de Parijse Klimaatdoelstellingen en zuinig omgaan met water als schaarse bron. Tijdens de door Noord- en Zuid-Holland georganiseerde conferentie van het [ERIAFF netwerk in juni 2017](#) en de Innovation Summit in november 2017 zijn stappen gezet om dit aanbod samen met andere Europese regio's concreet te maken.

Op het gebied van de landbouw is onder meer via het platteland ontwikkelingsprogramma (POP) aangetoond dat met innovaties bijdragen geleverd kunnen worden aan maatschappelijke opgaven én versterking van de sector. In 2018 speelt op beide onderwerpen de discussie over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de financiering van innovaties in de land- en tuinbouw vanuit verschillende Europese Fondsen. Met andere provincies, het rijk en andere Europese regio's zullen we ons hierin positioneren.

Klimaat transitie

Met het besluit over de vestiging van het [Global Center of Excellence Climate Adaptation](#) in Zuid-Holland is eens te meer de leidende internationale positie van onze regio op de kaart gezet. In Europa delen wij onze kennis in Europese projecten en via onze bestuurlijke inzet in het European Innovation Partnership (EIP) on Water. Europa biedt volop kansen op financiering van projecten op het gebied van klimaattransitie die we optimaal willen benutten met regionale partners. Zo hebben we bijvoorbeeld met Deltares een convenant gesloten met een paragraaf over internationale samenwerking. Ook zullen we in 2018 aandacht vragen voor het thema bodemdaling en klimaat tijdens een Europese top.

Zuinig met schaarse hulpbronnen

Met het havenindustriële complex, onze greenports en een verstedelijkt gebied met de bijbehorende mobiliteit is de vermindering van de CO₂-uitstoot een serieuze opgave. We werken hier langs verschillende sporen aan, veelal ook met een stevige Europese component. Zo zetten we in op de biobased economy via Europese subsidies en het Vanguard netwerk. En willen we een leidende rol spelen bij de energietransitie.

Onze ambities zijn niet onopgemerkt gebleven in Europa. Met onder andere de Europese Investeringsbank kijken we welke bijdrage zij kunnen leveren aan onze ambitie om te komen tot een forse opschaling van het aantal geothermiebronnen. Volgend jaar willen we dit uitbouwen en ook de kracht van de regio op het gebied van waterstof tonen. Zuid-Holland wordt nationaal en Europees gezien als kansrijke regio op dit gebied. Juist de combinatie van windenergie met energieopslag via elektrochemische conversie in het havengebied, de toepassing in Goeree-Overflakkee en de inzet om waterstofbussen in onze OV concessies op te nemen met Europese middelen, gelden daarbij als troefkaart.

Duurzame mobiliteit langs Europese corridors

De Europese corridors verbinden Zuid-Holland met de rest van Europa. Vooral met Vlaanderen en met Noordrijn-Westfalen is de samenwerking gegroeid, onder andere op het gebied van duurzame mobiliteit. In Europa heeft Zuid-Holland veel waardering geogst voor de concrete inzet op dit thema zoals op het thema schone binnenvaart. Hier is letterlijk zichtbaar gemaakt dat het oplossen van bijvoorbeeld de luchtkwaliteitsproblematiek een grensoverschrijdende aanpak vraagt met een leidende rol vanuit Europese regio's. Dat dit niet alleen een zaak is van overheden toont het initiatief rondom de Groene Corridor aan waarbij bedrijven als Heineken en Nedcargos een belangrijke rol spelen. Tijdens het GS-werkbezoek aan

Brussel in 2017 hebben wij hen het Europese podium geboden. Ook in 2018 zullen we het oplossend vermogen van de regio op het gebied van grensoverschrijdende mobiliteit tonen tijdens de conferenties van de Vlaams Nederlandse Delta en de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) Rijn-Alpine corridor die door Zuid-Holland worden getrokken.

III. Uitvoering Europese beleid, wet- en regelgeving

Provincies spelen op een toenemend aantal dossiers een belangrijke rol bij de uitvoering van Europese wet- en regelgeving. Vanuit de verworven status als mededepartement in de besluitvorming in het Europese Raadstraject wordt van provincies verwacht dat we in toenemende mate het voortouw nemen bij het inbrengen van inzichten over bestaande of verwachte knelpunten bij de implementatie van Europese regels. Ook in 2018 zijn tal van dossiers waarin we naast de pilot rond biodiversiteit moeten tonen de verantwoordelijkheid op dit punt waar te kunnen maken. Zo is de evaluatie van de Kaderrichtlijn Water (KRW) aangekondigd. Ook komt een verordening inzake broeikasgasemissies door landgebruik, veranderingen in landgebruik en bosbouw. Het pakket aan maatregelen dat is aangekondigd voor schone mobiliteit omvat mogelijkheden om in de EGTS Rijn-Alpine corridor te investeren. De fitness check van de Europese luchtkwaliteitsrichtlijnen wordt begin 2018 door Directorate-General for Environment (DG ENVI) gepubliceerd. Dit wordt door het AIR Netwerk vanuit de Randstad samenwerking opgepakt. De provincie neemt actief deel aan deze evaluatie.

IV. Europese Fondsen in Zuid-Holland

Europese subsidies zijn een belangrijke bron bij de realisatie van onze regionale ambities. In de lopende Europese begrotingsperiode 2014-2020 is inmiddels al voor bijna € 700 miljoen aan Europese subsidies geland in Zuid-Holland (zie *Bijlage 2*). Het betreft hier investeringen in projecten op het gebied van arbeidsmarkt (Europees Sociaal Fonds), kenniseconomie en energie (Horizon 2020 en Europese Structuur- en Investeringsfondsen), mobiliteit (Connecting Europe Facility) en land en tuinbouw (Plattelandsontwikkelingsprogramma). Horizon 2020 is in volume het grootst (66% van het totaal). De Zuid-Hollandse kennisinstellingen spelen een belangrijke rol bij het verwerven van deze middelen, daarnaast is het midden- en kleinbedrijf is een belangrijke doelgroep.

Op basis van ervaringen uit het verleden is de verwachting dat de "eindscore" voor Zuid-Holland in de Europese begrotingsperiode 2014-2020 ruimschoots boven € 1 miljard zal eindigen. Van dat bedrag sturen we direct op ongeveer € 120 miljoen via onze rol bij de uitvoering van de Europese Structuur en Investeringsfondsen (Kansen voor West II, Interreg), het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 3) en door als partner deel te nemen in Europees gefinancierde projecten. Hierover treft u de informatie aan in de paragraaf Europese Subsidies van de begroting.

Om ook voor de toekomst zeker te stellen dat we een substantiële hoeveelheid Europese middelen blijven ontvangen om aan gezamenlijke regionale en Europese opgaven te werken zijn de uitkomsten van het meerjarig financieel kader en de hervorming van de Europese fondsen in 2018 cruciaal.

Tot slot

De conclusie die op basis van het bovenstaande getrokken kan worden is dat 2018 een boeiend Europees jaar lijkt te worden. Een aantal voor Zuid-Holland belangrijke Europese dossiers staan daar hoog op de agenda. Op tal van thema's hebben we ons in de afgelopen jaren goed gepositioneerd en willen we daar in 2018 de concrete vruchten van plukken. Hoe we dat doen, wordt in *Bijlage 1* nader uitgewerkt. Hier wordt per opgave vanuit de Europese context uitgewerkt met welke activiteiten we onze ambities waar willen maken. We zullen over de voortgang hierbij in 2018 periodiek rapporteren.